

Clean Industry Deal oogst bewondering: ‘Een daadkracht die in deze tijd best bijzonder is’

Met een dik pakket aan maatregelen en miljarden euro's wil Brussel de Europese industrie redden. Hoe serieus zijn de voorstellen? En is dit inderdaad wat Europa nodig heeft? ‘Het is een zeer stevige poging om een koers uit te zetten.’

Tjerk Gualthérie van Weezel

is economieredacteur. Hij schrijft over de energietransitie.

26 februari 2025, 19:57

Bewaren

Delen

Het zonnepark Fledderbosch in Garmerwolde. Beeld Freek van den Bergh voor de Volkskrant

Claire Tielens van de Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie (NvDE): ‘Wij hebben echt uitgekeken naar deze deal. Zeker nu Trump met de VS de doodlopende weg terug naar fossiele brandstoffen inslaat, heeft de EU een unieke kans om leidend te worden met een duurzame economie. Maar dat kan alleen als Brussel met beleid komt dat de hele unie die kant op beweegt.’

Blijf op de hoogte

Krijg een melding bij nieuws over Economie.

Sandra Phlippen, hoofdeconoom van ABN Amro: ‘Zowel voor de concurrentiepositie van de Europese economie als voor de onafhankelijkheid is het belangrijk dat Europa weer een sterkere energiebasis krijgt. Mijn eerste indruk van dit pakket is dat de nieuwe Commissie veel doet om basis te bieden. De commissarissen geven duidelijkheid: Europa gaat door met decarboniseren en er komen maatregelen die daarbij gaan helpen. En ze halen miljarden uit bestaande potjes om die transitie de komende jaren te betalen.’

Simone Tagliapietra, docent Europees energie- en klimaatbeleid aan Johns Hopkins Universiteit en verbonden aan denktank Bruegel: ‘Terecht noemt de Commissie de Europese importafhankelijkheid van fossiele brandstoffen als belangrijkste energieprobleem. De manier om daar vanaf te komen is, zoals ook in de deal staat, door de snelle elektrificatie van de Europese energiemarkt. Door aan veel verschillende knoppen te draaien, probeert de Commissie daar echt wat aan te doen.’

Tielens: ‘Ja. Naast de Clean Industry Deal heeft de Commissie woensdag ook een actieplan voor betaalbare energie gepresenteerd. Die plannen komen echt tegemoet aan de problemen waar veel van onze leden tegenaan lopen.

‘Om te beginnen wil de Commissie de kosten van elektriciteit in de EU omlaag brengen door de belasting erop te verlagen. Daardoor loont het eerder om een elektrische auto of een warmtepomp aan te schaffen. Een ander voorbeeld zijn garanties op langetermijncontracten tussen bedrijven die groene stroom opwekken en bedrijven die stroom afnemen. En de commissie moedigt lidstaten aan om maatregelen te nemen die bedrijven belonen die flexibel elektriciteit gebruiken.’

Tagliapietra: ‘Het is ook terecht dat de Commissie probeert overheidsinvesteringen te gebruiken als aanjager van de groene industrie en dat aan publieke aanbestedingen voorwaarden worden gesteld die de duurzame Europese industrie stimuleren. Jaarlijks geven Europese overheden zo'n 2 biljoen uit, dus het gaat om een gigantisch bedrag.’

Tielens: ‘De Commissie hintte ook op maatregelen als het verplicht stellen van elektrische auto's in de leasemarkt.’

Hans Grünfeld, voorzitter van de VEMW, de vereniging van energie-intensieve bedrijven: ‘Ook wij kijken met de inzet van de Europese Commissie voorzichtig positief naar de toekomst. Al tasten we nog wel in het duister over kosten die gemoeid zijn met het verlagen van de gasprijs en het uitbreiden van waterstofnetwerken. Hoe gaan we voorkomen dat die kosten het concurrentievermogen van de Europese industrie niet verder schaadt?’

Phlippen: ‘Niet alles is natuurlijk even concreet uitgewerkt. Maar het document geeft toch wel veel extra duidelijkheid. Over het geld dat er de komende jaren beschikbaar is en hoe dat er moet komen. In de deal staat ook per kwartaal een overzicht van de wetten die tot 2027 worden ingevoerd.

‘Van de hele deal gaan een betrouwbaarheid en daadkracht uit die ik in deze tijd best bijzonder vind. Vorig jaar kwam Mario Draghi (oud-president van de Europese Centrale Bank, *red.*) met een rapport over wat er nodig is om de concurrentiepositie van Europa te verbeteren. Kort daarop gaf Ursula von der Leyen haar verklaring af, die grotendeels in lijn was met de aanbevelingen van Draghi. Zij beloofde drie maanden later een Clean Industry Deal. Die is er nu, op de dag af drie maanden daarna.’

Tagliapietra: ‘Ja, het is een zeer stevige poging om een koers uit te zetten, nu komt alles aan op de Europese samenwerking om dit ook echt op tijd uit te voeren.’

De Volkskrant Economie

Ontvang elke week het laatste nieuws en de beste verhalen uit de snel veranderende wereld van het grote en het kleine geld.